Dosarul № 4-74/25
4-25028378-18-4-04032025

H O T Ă R Â R E
în cauză contravențională

01 aprilie 2025 or. Anenii Noi

Judecătoria Căușeni, sediul Anenii Noi
Instanţa compusă din:
Preşedintele ședinței, judecător MUNTEAN Vitalie
grefier RENCHEZ Natalia

judecând în ședință publică cauza contravențională în privința **Mariei Luca**, născută la ***** n/i ***** cetățeană a Republicii Moldova, domiciliată în s. *****r-nul *****care este învinuită de comiterea contravenției prevăzute de art. 63 alin. (1) Cod contravențional,

C O N S T A T Ă:

Luca Maria, în ianuarie 2025, aflîndu-se în s. *****r-nul *****nu-și îndeplinește obligațiunile de educare și instruire a copilului său minor ***** a.n. *****, fapt care a generat lipsa nemotivată de la orele IP Gimnaziul ”Olimp” s. Puhăceni r-nul Anenii Noi.

La data de 21.02.2025, agentul constatator Nicoara Svetlana, a întocmit proces verbal cu privire la contravenție nr. MAI06 576336 în privința **Mariei Luca**, pe faptul comiterii contravenției prevăzute de art. 63 alin. (1) Cod contravențional.

Agentul constatator, **Nicoara Svetlana**, fiind citată legal, în ședință de judecată nu s-a prezentat. Astfel instanța în baza art. 455 alin. (2) Cod contravențional, a dispus examinarea cauzei în lipsa agentului constatator.

Contravenienta Luca Maria, fiind citată legal, în ședință de judecată nu s-a prezentat. Astfel instanța în baza art. 455 alin. (3) Cod contravențional, a dispus examinarea cauzei în lipsa contravenientei.

Studiind materialele cauzei, instanța de judecată consideră că vinovăția **Mariei Luca** este dovedită pe deplin, fiind corectă încadrarea juridică a acțiunilor comise de către aceasta, potrivit art. 63 alin. (1) Cod contravențional și anume – neîndeplinirea obligațiilor de întreținere, de educare și de instruire a copilului.

În conformitate cu prevederile art.7 din Codul contravenţional, *persoana poate fi sancţionată numai pentru contravenţia în a cărei privinţă este dovedită*

vinovăţia sa, cu respectarea normelor prezentului cod.

Potrivit art.8 alin.(2) Cod contravenţional, *este supusă răspunderii contravenţionale numai persoana care a săvârşit cu intenţie sau din imprudenţă o faptă prevăzută de legea contravenţională.*

Conform art.10 Cod contravenţional, *constituie contravenţie fapta - acţiunea sau inacţiunea - ilicită, cu un grad de pericol social mai redus decât infracţiunea, săvârşită cu vinovăţie, care atentează la valorile sociale ocrotite de lege, este prevăzută de prezentul cod şi este pasibilă de sancţiune contravenţională.*

Conform prevederilor art.14 alin. (1)-(3) din Codul Contravenţional al RM, *contravenţia se săvârşeşte cu intenţie sau din imprudenţă. Contravenţia se consideră săvârşită cu intenţie dacă persoana care a săvârşit-o îşi dădea seama de caracterul prejudiciabil al acţiunii sau inacţiunii sale, a prevăzut urmările ei prejudiciabile, a dorit sau a admis în mod conştient survenirea acestor urmări. Contravenţia se consideră săvârşită din imprudenţă dacă persoana care a săvârşit-o îşi dădea seama de caracterul prejudiciabil al acţiunii sau inacţiunii sale, a prevăzut urmările ei prejudiciabile, dar considera în mod uşuratic că ele vor putea fi evitate, ori nu îşi dădea seama de caracterul prejudiciabil al acţiunii sau inacţiunii sale, nu a prevăzut posibilitatea survenirii urmărilor ei prejudiciabile, deşi trebuia şi putea să le prevadă.*

Potrivit art.374 Cod contravenţional, *procesul contravenţional este activitatea desfăşurată de autoritatea competentă, cu participarea părţilor şi a altor persoane titulare de drepturi şi de obligaţii, având ca scop constatarea contravenţiei, examinarea şi soluţionarea cauzei contravenţionale, constatarea cauzelor şi condiţiilor care au contribuit la săvârşirea contravenţiei. (2/1) Procesul contravenţional începe de drept din momentul sesizării sau al autosesizării agentului constatator privind săvârşirea contravenţiei. (3) Procesul contravenţional se desfăşoară pe principii generale de drept contravenţional, în temeiul Constituţiei, al prezentului cod, al Codului de procedură penală în cazurile expres prevăzute de prezentul cod, precum şi al normelor dreptului internaţional şi ale tratatelor internaţionale cu privire la drepturile şi libertăţile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte.*

Conform art.375 alin.alin.(l), (2) şi (3) Cod contravenţional, *persoana acuzată de săvârşirea unei contravenţii se consideră nevinovată atâta timp cât vinovăţia sa nu este dovedită în modul prevăzut de prezentul cod. Nimeni nu este obligat să dovedească nevinovăţia sa. Concluziile despre vinovăţia persoanei în săvîrşirea contravenţiei nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate în condiţiile prezentului cod se interpretează în favoarea persoanei în a cărei privinţă a fost pornit proces contravenţional.*

Potrivit art.381 alin.(4) Cod contravenţional, *autoritatea competentă să soluţioneze cauza contravenţională are obligaţia de a lua toate măsurile prevăzute*

de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă şi obiectivă, a circumstanţelor cauzei, de a evidenţia atît circumstanţele care dovedesc vinovăţia persoanei, cît şi cele care dezvinovăţesc persoana în a cărei privinţă a fost pornit proces contravenţional, precum şi circumstanţele atenuante sau agravante.

În conformitate cu art.425 alin.(3) Cod contravenţional, aprecierea probelor se

Potrivit dispoziţiilor art.440 alin.(1) Cod contravenţional, *constatarea faptei contravenţionale înseamnă activitatea, desfăşurată de agentul constatator, de colectare şi de administrare a probelor privind existenţa contravenţiei, de încheiere a deciziei privind examinarea contravenţiei în temeiul constatării agentului constatator sau procesului-verbal cu privire la contravenţie, de aplicare a sancţiunii contravenţionale sau de trimitere, a dosarului, după caz, funcţionarului abilitat să examineze cauza contravenţională, din cadrul autorităţii din care face parte agentul constatator, în instanţa de judecată sau în alt organ spre soluţionare.*

În conformitate cu alin.(1) al art.442 Cod contravenţional, *procesul-verbal cu privire la contravenţie este un act prin care se individualizează fapta ilicită şi se identifică făptuitorul. Procesul-verbal se încheie de agentul constatator pe baza constatărilor personale şi a probelor acumulate, în prezenţa făptuitorului sau în absenţa lui.*

Conform art. 425 alin. (1), (2) şi (3) Cod contravenţional, *probele sânt elemente de fapt, dobândite în modul stabilit de prezentul cod, care servesc la constatarea existenţei sau inexistenţei contravenţiei, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăţiei şi la cunoaşterea altor circumstanţe importante pentru justa soluţionare a cauzei. În calitate de probe se admit elementele de fapt constatate prin intermediul următoarelor mijloace: procesul-verbal cu privire la contravenţie, procesul-verbal de ridicare a obiectelor şi documentelor, procesul-verbal de percheziţie, procesul-verbal privind cercetarea la faţa locului, procesele-verbale privind alte acţiuni procesuale efectuate în conformitate cu prezentul cod, explicaţiile persoanei în a cărei privinţă a fost pornit proces contravenţional, declaraţiile victimei, ale martorilor, înscrisurile, înregistrările audio sau video, fotografiile, corpurile delicte, obiectele şi documentele ridicate, constatările tehnico-ştiinţifice şi medico-legale, raportul de expertiză. Aprecierea probelor se face de persoana competentă să soluţioneze cauza contravenţională, potrivit convingerii sale pe care şi-a format-o cercetând toate probele administrate în raport cu circumstanţele constatate ale cauzei şi călăuzindu-se de lege.*

La examinarea cauzei contravenţionale, instanţa de judecată va ţine cont de rigorile art.458 Codul contravenţional, care indică că examinând cauza contravenţională, instanţa de judecată este obligată să determine, caracterul veridic al contravenţiei imputate, existenţa cauzelor care înlătură caracterul contravenţional al faptei, vinovăţia persoanei în a cărei privinţă a fost pornit

procesul contravenţional, existenţa circumstanţelor atenuante şi/sau agravante, necesitatea sancţionării şi, după caz, caracterul sancţiunii contravenţionale, alte aspecte importante pentru soluţionarea justă a cauzei. Instanţa reţine că pentru respectarea garanţiilor procedurale specifice în materie penală în ceea ce priveşte dreptul la un proces echitabil, printre care şi prezumţia de nevinovăţie, prevăzută de art.6 § 2 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului, instanţa de judecată verifică legalitatea şi temeinicia procesului-verbal cu privire la contravenţie.

Totodată, în conformitate cu prevederile art.6 alin.(2) şi (3) CEDO, orice persoană acuzată de o infracţiune este prezumată nevinovată până ce vinovăţia sa va fi legal stabilită.

În conformitate cu jurisprudenţa relevantă a Curţii Europene a Drepturilor Omului, instanţele de judecată sunt obligate să demonstreze vinovăţia inculpatului prin adoptarea unor soluţii motivate. Lipsa motivelor reprezintă o încălcare a dreptului la un proces echitabil: „în cazul în care instanţele judecătoreşti naţionale se abţin de a da un răspuns special şi explicit la cele mai importante întrebări, fără a-i oferi părţii care le-a formulat posibilitatea de a şti dacă o anumită susţinere a fost neglijată sau respinsă, acest fapt va fi considerat o încălcare a dreptului la un proces echitabil. (Boldea v. România, 15 februarie 2007, §30).

Orice acuzat are, în special, dreptul: să fie informat, în termenul cel mai scurt, într-o limbă pe care o înţelege şi în mod amănunţit, asupra naturii şi cauzei acuzaţiei aduse împotriva sa; să dispună de timpul şi de înlesnirile necesare pregătirii apărării sale; să se apere el însuşi sau să fie asistat de un apărător ales de el şi, dacă nu dispune de mijloacele necesare pentru a plăti un apărător, să poată fi asistat în mod gratuit de un avocat din oficiu, atunci când interesele justiţiei o cer; să întrebe sau să solicite audierea martorilor acuzării şi să obţină citarea şi audierea martorilor apărării în aceleaşi condiţii ca şi martorii acuzării; să fie asistat în mod gratuit de un interpret, dacă nu înţelege sau nu vorbeşte limba folosită la audiere.

Prin prisma prevederilor ce guvernează speţa dedusă judecăţii, instanţa de judecată reiterează că, scopul legii contravenţionale constă în apărarea drepturilor şi libertăţilor legitime ale persoanei, apărarea proprietăţii, ordinii publice, a altor valori ocrotite de lege, în soluţionarea cauzelor contravenţionale, precum şi în prevenirea săvârşirii de noi contravenţii.

În cadrul şedinţei de judecată a fost stabilit cu certitudine că, prin procesul-verbal cu privire la contravenţie seria/nr. MAI06 576336 din 21.02.2025, adoptat de către agentul constatator Nicoara Svetlana, în privinţa **Mariei Luca** a fost pornit proces contravenţional în baza art.63 alin.(1) Cod contraventional, pentru faptul că în ianuarie 2025, aflîndu-se în s. *****r-nul *****nu-și îndeplinește obligațiunile de educare și instruire a copilului său minor ***** a.n. *****, fapt care a generat lipsa nemotivată de la orele IP Gimnaziul ”Olimp” s. Puhăceni r-nul Anenii Noi.

Pentru a confirma vinovăţia **Mariei Luca** în comiterea contravenţiei

prevăzute de art. 63 alin.(1) Cod contravenţional, în calitate de înscrisuri şi probe la procesul- verbal cu privire la contravenţie seria/nr. MAI06 576336 din 21.02.2025 au fost anexate, următoarele înscrisuri şi probe:

- **raportul** privind înregistrarea contravenției din 05.02.2025 (f.d.4);
- **copia informației** Direcției Generale Educație Anenii Noi nr.22 din 27.01.2025, potrivit căreia minora ***** a lipsit nemotivat de la școala I.P. Gimnaziul ”Olimp”, s. Puhăceni acumulînd în total 5 lipsuri (f.d. 6);
- **procesul-verbal** de audiere a martorului Sarev Svetlana din 11 februarie 2025 (f.d.7);
- **caracteristica** eliberată pe numele cet. **Luca Maria** de la primarul Primăriei s. *****r-nul *****Plămădeală Veaceslav (f.d.9);
- **procesul-verbal** de audiere a persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional **Luca Maria** din 21.02.2025 (f.d.10).

Obligaţiile de întreţinere, îngrijire şi educare a copilului de către părinţi reprezintă un ansamblu de responsabilităţi legale şi morale care le revin părinţilor faţă de copiii lor, în scopul asigurării unei dezvoltări fizice, emoţionale, sociale şi intelectuale sănătoase. Aceste obligaţii derivă din relaţia părinte-copil şi sunt reglementate atât de legislaţia naţională, cât şi de convenţii internaţionale, cum ar fi Convenţia ONU privind Drepturile Copilului.

În acest caz, instanţa a stabilit că **Luca Maria** întruneşte calităţile subiectului general şi special al contravenţiei stabilite de art. 63 Cod contravenţional.

Obiectul juridic special al contravenţiei prevăzute de art. 63 din Codul contravenţional, în acest caz este format din relaţiile sociale cu privire la creşterea şi dezvoltarea armonioasă a copiilor.

Latura obiectivă a componenţei de contravenţie se manifestă prin neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare a obligaţiei de întreţinere, educare şi instruire a copiilor, adică se poate manifesta atât prin acţiune cu caracter defectuos, cât şi prin inacţiune.

Obligaţia de întreţinere presupune asigurarea nevoilor materiale de bază ale copilului, precum alimentaţia, îmbrăcămintea, locuinţa şi îngrijirile medicale. Această obligaţie presupune sprijinirea financiară a copilului până la vârsta majoratului sau chiar după, în cazul în care copilul este în continuare în sistemul de învăţământ.

Obligaţia de educare presupune că părinţii sunt responsabili să contribuie la dezvoltarea intelectuală şi morală a copilului, asigurând accesul la educaţie şi sprijinind copilul în formarea abilităţilor şi cunoştinţelor necesare pentru viaţa adultă. Aceasta include înscrierea copilului la şcoală şi supravegherea activităţii educaţionale.

Obligaţia de instruire presupune responsabilitatea părinţilor sau a persoanelor în grija cărora se află copilul de a asigura dezvoltarea intelectuală, morală şi socială a acestuia. Aceasta se concentrează în mod specific pe asigurarea accesului copilului la abilităţi şi cunoştinţe esenţiale pentru viaţă.

Aceste obligaţii sunt fundamentale pentru asigurarea unei creşteri sănătoase a copilului. Instanţa de judecată trebuie să se asigure că interesele copilului sunt protejate şi că părinţii îşi îndeplinesc responsabilităţile.

Se reţine că obligaţiile respective îi reveneau şi îi revin **Mariei Luca** inclusiv în temeiul art. 58, art. 60, art. 61 şi art. 74 din Codul familiei. În particular, aceste obligaţii rezultă din prevederile art. 60 din Codul familiei: *"Părinţii au dreptul si sunt obligaţi să- şi educe copiii conform propriilor convingeri, indiferent de faptul dacă locuiesc împreună sau separat. În conformitate cu alin. (2), părinţii poartă răspundere pentru dezvoltarea fizică, intelectuală şi spirituală a copiilor şi au prioritate la educaţia lor faţă de oricare alte persoane. În conformitate cu prevederile alineatului (4), părinţii poartă răspundere, în modul stabilit, pentru exercitarea drepturilor părinteşti în detrimentul intereselor copilului."* La fel, art. 74 din Codul familiei stabileşte că: *"Părinţii sunt obligaţi să-şi întreţină copiii minori şi copiii majori inapţi de muncă care necesită sprijin material."*

Subsidiar, potrivit prevederilor art.60 alin.(3) al Codului familiei, *părinţii sînt obligaţi să asigure frecventarea de către copil a şcolii pînă la sfîrşitul anului de învăţămînt în care acesta atinge vîrsta de 16 ani. Instituţia de învăţămînt şi forma de instruire sînt alese de către părinţi, cu luarea în considerare a opiniei copilului.*

Prin urmare, raportând împrejurările de fapt stabilite la circumstanțele de drept descrise, instanța de judecată nu pune la îndoială procesul-verbal cu privire la contravenție, constatând că, făptuitoarea **Luca Maria**, în ianuarie 2025, aflîndu-se în s. *****r-nul *****nu-și îndeplinește obligațiunile de educare și instruire a copilului său minor ***** a.n. *****, fapt care a generat lipsa nemotivată de la orele IP Gimnaziul ”Olimp” s. Puhăceni r-nul *****prin ce a săvârșit fapta ce constituie contravenția prevăzută de art. 63 alin. (1) Cod contravențional.

Instanţa de judecată menţionează că obligaţia de întreţinere, instruire şi educare a copiilor minori de către părinţi este o obligaţie primordială a membrilor de familie între care pot exista anumite raporturi de întreţinere/instruire. Aceasta se datorează faptului că copiii minori sunt temporar incapabili să-şi asigure de sine stătător existenţa, mai mult ca atât, aceştia necesită a fi educaţi şi învăţaţi de a-şi satisface pe viitor, adică la atingerea vârstei de majorat, existenţa proprie.

Reieşind din cumul probator anexat la materialele cauzei contravenţionale, instanţa de judecată apreciază că **Luca Maria** nu şi-a îndeplinit corespunzător obligaţiile de întreţinere, instruire şi educare a copilului minor ***** a.n. *****.

Mai mult ca atât vinovăţia acesteia este confirmată de cumulul probator anexat la materialele cauzei contravenţionale.

La soluţionarea cauzei contravenţionale, instanţa de judecată a luat toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă şi obiectivă, a circumstanţelor cauzei, a evidenţiat circumstanţele care dovedesc vinovăţia **Mariei Luca**, ca în consecinţă şi în urma aprecierii probelor cercetate în şedinţă, în raport cu circumstanţele constatate ale cauzei şi călăuzindu-se de lege, să se confirme incontestabil vinovăţia acesteia în săvârşirea contravenţiei prevăzute la art. 63 alin.(1) Cod contravenţional.

Art. 63 alin. (1) Cod contravenţional, stabileşte sancţiune pentru neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare de către părinţi sau de către persoanele care îi înlocuiesc a obligaţiilor de întreţinere, de educare şi de instruire a copilului, cu amendă de la 6 la 15 unităţi convenţionale sau cu muncă neremunerată în folosul comunităţii de la 15 la 25 de ore.

La stabilirea sancţiunii, instanţa de judecată ţine cont de prevederile art.art. 32, 37 Cod contravenţional, caracterul şi gradul prejudiciabil al contravenţiei, comportamentul contravenientei.

Totodată, instanţa de judecată menţionează că circumstanţele atenuante şi/sau agravante nu au fost identificate.

Reieşind din circumstanţele cazului, luând în consideraţie faptul că la momentul săvârşirii contravenţiei, norma prevăzută de art. 63 alin. (1) Cod contravenţional, prevede două forme de sancţiune contravenţională (amendă şi muncă neremunerată în folosul comunităţii), ţinând cont de prevederile art. 37 alin. (3) Cod contravenţional, care statuează că munca neremunerată în folosul comunităţii poate fi aplicată doar persoanelor care acceptă să execute o asemenea sancţiune coroborată cu faptul că contravenienta nu s-a prezentat în ședința de judecătă și nu a dat acordul privind aplicarea unei sancţiuni sub formă de muncă neremunerată, luând în consideraţie scopul sancţiunii contravenţionale de reeducare şi corectare a persoanei care a săvârşit contravenţie, instanţa de judecată a va stabili **Mariei Luca** pentru comiterea contravenţiei prevăzute de art. 63 alin. (1) Cod contravenţional, sancţiunea minimă sub formă de amendă în mărime de 6 unități convenționale, ținând cont că aceasta are la întreținere 2 copii minori, respectiv această pedeapsă va fi un mijloc de corectare și reeducare a făptuitoarei, pentru comiterea contravenției săvârșite și prevăzute de art. 63 alin. (1) Cod contravențional.

În conformitate cu prevederile art. art. 16, 34, 395, 460, 462 Cod contravențional, instanța de judecată,

H O T Ă R Ă Ș T E:

Se recunoaște **Luca Maria**, născută la ***** n/i ***** vinovată de comiterea contravenției prevăzute de art. 63 alin. (1) Cod contravențional, aplicându-i

sancțiune sub formă de amendă în mărime de 6 (șase) unități convenționale, echivalentul a 300 (trei sute) lei.

Se aduce la cunoștință **Mariei Luca** că, potrivit art. 34 alin. (3) Cod contravențional, este în drept să achite în jumătate din amenda stabilită, dacă o plătește în cel mult 3 (trei) zile lucrătoare de la data aducerii la cunoștință a deciziei de aplicare a sancțiunii contravenționale. În acest caz se consideră că sancțiunea amenzii este executată integral.

Hotărârea poate fi atacată cu recurs, în termen de 15 zile, la Curtea de Apel Centru, prin intermediul Judecătoriei Căușeni, sediul Anenii Noi din momentul pronunțării ei, iar pentru părțile care nu au fost prezente la ședința de judecată, de la data înmânării copiei hotărârii judecătorești, conform art.463 alin.(1) din Codul Contravențional.

Președintele ședinței,
judecător MUNTEAN Vitalie

Copia corespunde originalului
Judecător MUNTEAN Vitalie